

CEA DE-A VII-a ADUNARE GENERALĂ A CENTRULUI INTERNAȚIONAL DE STUDII PENTRU CONSERVAREA ȘI RESTAURAREA BUNURILOR CULTURALE

În zilele de 9—12 aprilie 1973, palatul Bracchi din Roma a găzduit lucrările celei de-a 7-a Adunări generale a Centrului-Roma, instituție specializată de pe lângă UNESCO, organizată ca bază internațională de studii pentru conservarea și restaurarea bunurilor culturale. Ca principale puncte la ordinea de zi figurau: examinarea și aprobarea raportului moral al vechiului consiliu, alegerea noului consiliu de conducere, adoptarea unor documente program. La lucrările adunării au participat delegați din 36 țări (inclusiv România), de asemenea reprezentanții mai multor organisme și instituții interesate (UNESCO, ICOM, ISTITUTO CENTRALE DEL RESTAURO-ROMA, INSTITUT ROYAL DU PATRIMOINE ARTISTIQUE-BRUXELLES etc.).

Din programul adoptat de Adunarea Generală atrage în primul rând atenția reorganizarea centrului într-un nou local — fostul spital San Michele pus de guvernul italian la dispoziția Institutului Central de Restaurare și a Centrului-Roma. Se are în vedere amplificarea și mai buna dotare a laboratoarelor, dezvoltarea bibliotecii și a bazei de documentare, intensificarea activității în domeniul fotogrametricii. În același timp, au fost prevăzute mai multe cursuri de specializare în domeniul conservării și restaurării, cu precădere pentru arhitecți și pictori muraliști, totodată

vor fi continuate activitățile regionale (în America Latină, de exemplu) și misiunile de experți la șantierele pilot (inclusiv în țara noastră unde, după cum se știe funcționează șantierul pilot de la Humor).

S-a procedat apoi la alegerea noului consiliu de conducere al Centrului Internațional de Restaurare-Roma din componența căruia fac parte reprezentanți a 18 țări: Anglia, Austria, Cipru, Franța, R. F. Germania, India, Italia, Japonia, Liban, Mexic, Olanda, Pakistan, Polonia, România, (respectiv, semnatarul acestor rânduri), Statele Unite ale Americii, Spania, Suedia, Turcia. Pe specialități, compoziția noului consiliu este următoarea: 4 arheologi, 2 arhitecți, 9 istorici de artă, 3 chimiști.

Ca director al centrului a fost reconfirmat prof. Paul Philippot.

În vederea intensificării eforturilor pentru o mai eficientă supraveghere, conservare, restaurare și punere în valoare a bunurilor culturale ce fac parte din marele patrimoniu al umanității, Adunarea Generală a adoptat mai multe rezoluții cu caracter de declarație-program. O primă rezoluție recomandă țărilor membre să urmărească cu perseverență formarea și înmulțirea cadrelor de restauratori specializați, cărora să li se asigure posibilități corespunzătoare de informare și reciclare științifică (la minimum cinci ani). O altă rezoluție recomandă țărilor membre să ia măsuri pentru

publicarea cu regularitate a rezultatelor cercetărilor arheologice.¹

O a treia rezoluție recomandă limitarea săpăturilor arheologice la posibilitățile reale de studiu, de conservare și de publicare, recomandă limitarea anastilozei și evitarea oricărei reconstituiri, de asemenea recomandă luarea de măsuri pentru conservarea *in situ* a monumentelor.

În mod special se atrage atenția că trebuie combătută energia ideea că patrimoniul cultural ar putea constitui o frână pentru dezvoltarea societăților pentru că, dimpotrivă, el este un factor care concurează la progresul umanității atât pe plan spiritual, cât și social.

În legătură cu rolul patrimoniului cultural ca factor de reciprocă cunoaștere a națiunilor se recomandă țărilor membre să publice în mai multe limbi lucrările privitoare la acest domeniu.

¹ Textul integral al acestei rezoluții este următorul: „Adunarea Generală, considerând că în regiunea mediteraneană mai mult de 50% din săpăturile arheologice realizate în ultima jumătate de secol au rămas nepublicate, considerând că în cea mai mare parte a cazurilor responsabili științifici au și decedat, considerând că o cercetare nepublicată reprezintă o contribuție negativă pentru arheologie pentru că informații prețioase sînt astfel pierdute pentru totdeauna, recomandă ca țările membre să ia măsuri de ordin legislativ, mergînd pînă la a interzice continuarea unor săpături dacă publicarea rezultatelor nu se face într-un timp rezonabil”.

VASILE DRĂGUT

REPERTORIUL INTERNAȚIONAL AL MEDIEVIȘTILOR

De curînd a apărut, din inițiativa și sub îngrijirea Centrului de Studii Superioare a Civilizației Medievale — Poitiers, cel de-al treilea *Repertoriu internațional al medievistilor*¹. Realizată sub direcția lui Edmond René Labande și a Bernadettei Leplant, această amplă lucrare își propune să ofere o imagine cât mai convingătoare asupra cercetărilor publicate de medievisti de diferite specialități, în anii 1964—1969.

Practic sînt prezentați 4.803 autori — din Europa și din America în primul rînd² — fiecare pe baza unei fișe care conține cîteva indicații privind specialitatea, titlurile și funcția, o enumerare selectivă³ a lucrărilor publicate în intervalul de timp amînat, de asemenea sumare precizări asupra lucrărilor în pregătire. Este de la sine înțeles că un asemenea repertoriu reprezintă un excelent instrument de lucru pentru o rapidă informare asupra numeroaselor cercetări consacrate evului mediu, epocă asupra căreia se îndreaptă atenția unui tot mai mare număr de specialiști. Calitatea de instrument de lucru este asigurată și de cele patru indexuri auxiliare: index al localităților de reședință, index al specializărilor și al domeniilor de interes, index de reviste și colecții, index al medievistilor decedați după 1964 (cu indicarea necroloagelor).

Îmbucurător pentru slujitorii studiilor de medievistică din țara noastră este faptul că repertoriul publicat de centrul din Poitiers cuprinde 50 fișe de cercetători români: Damian Bogdan, Virgil Cîndea, Pavel Chihăia, Ion Chișimiu, Radu Ciocan, Nicolae Constantinescu, Gheorghe Cront, Mihail Dan, Petre Diaconu, Corneliu Dima-Drăgan, Lucia Diaconiță, Maria Dogaru, Vasile Drăguț, Zoe Dumitrescu-Buşulenga, Alexandru Dușu, C. C. Giurescu, Dinu

Giurescu, Samuil Goldenberg, Eugenia Greceanu, Gustav Gündisch, Aurora Ilieș, Octavian Iliescu, Vladimir Iliescu, Traian Ionescu-Nișcov, Jákó Zsigmond, Constantin Mîncă, Radu Manolescu, Mircea Matei, Gheorghe Mihăilă, Damaschin Mioc, Ion Nestor, Ștefan Olteanu, Francisc Pall, Șerban Papacostea, Ștefan Pascu, Radu Popa, Mihaela Șchiopu, Constantin Șerban, Dan Simonescu, Eugen Stănescu, Vitalie Stănică, Ștefan Ștefănescu, Nicolae Stoicescu, Răzvan Theodorescu, Sorin Ulea, Veronica Vasilescu, Virgil Vălășianu, Emil Vrabie, Eugenia Zaharia, Dan Zamfirescu.

Fără de ediția anterioară a repertoriului, în care știința medievistică românească era reprezentată doar prin cîteva nume, actuala selecție de 50 de cercetători constituie un neîndoiebnic și îmbucurător progres.

Vom remarcă, totuși, că nici de data aceasta repertoriul nu cuprinde pe toți medievistii români, printre absenți aflîndu-se — în mod regretabil — și specialiști de recunoscută autoritate.

Fără a ne propune întocmirea unei liste integrale a principalelor lacune pe care le prezintă din acest punct de vedere repertoriul în discuție, vom aminti de Mihai Berza, Ștefan Balș, Gheorghe Ștefan, Ion Radu Mircea, Emil Lăzărescu, Teodora Voinescu, Maria-Ana Musicescu, Florentina Dumitrescu, Dumitru Năstase, Corina Nicolescu, Cornelia Pillat, Alexandru Efremov⁴, cărora li se datorează mai multe importante studii și articole publicate în intervalul de timp 1964—1969.

Consemnînd aceste lacune, credem că este de datoria institutelor Academiei care au sec-toare speciale de cercetări medievale să urmă-

rească momentul cînd va fi pregătită ediția a IV-a a repertoriului de la Poitiers și să asigure o cît mai fidelă ilustrare a activității medievistilor români.

În această ordine de idei, ne gîndim că n-ar fi lipsit de interes un repertoriu general al medievistilor români din secolele XIX și XX, lucrare care ar putea fi realizată de Institutul de istorie „Nicolae Iorga”, și care ar fi în măsură să ofere o imagine cu adevărat concludentă asupra dezvoltării cercetărilor autohtone privind evul mediu românesc și european.

¹ Titlul exact al lucrării este: Edmond René Labande et Bernadette Leplant, *Répertoire international des médiévistes*, Université de Poitiers, Centre d'Etudes Supérieures de Civilisation Médiévale, Poitiers, 1971. 857+68 pp.

² Debutînd ca un repertoriu al medievistilor europeni (Th. d'Alverny, P. Glorien ș.a. *Répertoire des médiévistes d'Europe*, Paris, 1953, 98 pp.; Th. d'Alverny, E. R. Labande, Y. Labande-Mailfert, *Répertoire des médiévistes européens*, Poitiers, 1960, 271 pr.), la ediția din 1965 s-a încercat o cuprindere universală, fapt exprimat și prin creșterea masivă a numărului de pagini (P. Callais, B. Plemail, Y. F. Rion, *Répertoire international des médiévistes*, Poitiers, 1965, 713 pp.). La actuala ediție, cuprinderea a fost substanțial îmbunătățită, dar, așa cum se precizează și în introducerea, reprezentarea medievistilor din Asia și din Africa este încă slabă.

³ Nu au fost incluse în bibliografiile de autor lucrările sub patru pagini.

⁴ Întînd seama de specificul „Buletinului Monumentelor Istorice”, nu am făcut referiri decît la cercetătorii patrimoniului monumental și artistic, fără să considerăm aici lacunele care privesc alte domenii de activitate (literatură, muzicologie etc.).

V. D.